HE 154/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista

Lausunnon antaja
Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta

Eläimen hyvinvoinnin määritelmä

Eläimen hyvinvointi on eläimen kokemus sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä olotilasta. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta on tehnyt ja hyväksynyt yllä mainitun ja laajasti käytetyn eläimen hyvinvoinnin määritelmän. Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi on tärkeää, että ymmärrämme eläimen hyvinvoinnin samalla tavoin.

Neuvottelukunnan määritelmä eläimen hyvinvoinnista on kokonaisuudessaan seuraava:
Hyvinvointi on eläimen kokemus sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä olotilasta. Käsitteellä eläimen hyvinvointi kuvataan eläimen vointia, joka voi vaihdella hyvästä huonoon. Eläimen hyvinvointiin vaikuttavat sen mahdollisuudet sopeutua ympäristön tapahtumiin ja olosuhteisiin. Jos sopeutuminen ei onnistu, tai aiheuttaa eläimelle jatkuvaa tai voimakasta stressiä, rasitusta, käytöshäiriöitä tai haittaa terveydelle, eläimen hyvinvointi heikkenee. Eläinten hyvinvointiin voidaan vaikuttaa pito-olosuhteilla, hoidolla, käsittelyllä ja eläinjalostuksella.

Neuvottelukunta on tyytyväinen siihen, että lain tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin edistäminen. Neuvottelukunta toivoo, että eläimen hyvinvoinnin määritelmä lisättäisiin lakiin eläinten hyvinvoinnista.

Tuotantoeläinten olennaiset käyttäytymistarpeet

Käyttäytymistarpeella tarkoitetaan sellaista käyttäytymistä, joka on välttämätöntä eläinyksilön normaalin kehittymisen ja/tai fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Neuvottelukunta on eläinten hyvinvointilain uudistustyön tueksi koonnut tämän lausunnon liitteenä olevaan taulukkoon seuraavien eläinlajien olennaisia käyttäytymistarpeita: nauta, sika, kana, minkki, kettu, naali, supikoira, lammas, vuohi ja kirjolohi. Käyttäytymistarpeita näillä eläinlajeilla tunnistettiin yhdeksän: liikkuminen, ravinnonhankinta, lepo ja uni, sosiaalinen käyttäytyminen, kehonhoito, lämmönsäätely, tutkiminen ja ympäristön tarkkailu, leikki sekä lisääntyminen ja jälkeläisten hoito.

Neuvottelukunta on tyytyväinen siihen, että tuotantoeläinten mahdollisuutta toteuttaa niille olennaisia käyttäytymistarpeita korostetaan uudessa laissa.

Käyttäytymistarpeita rajoittavista lain poikkeuksista ei yksimielisyyttä neuvottelukunnassa

Eläinten hyvinvoinnin lakiin sisällytetyt käyttäytymistarpeiden toteuttamista rajoittavat poikkeukset, kuten porsastuotannossa emakoiden ja ensikoiden häkissä pidon sekä maidontuotannossa lehmien ja hiehojen parressa pidon salliminen edelleen, jakavat neuvottelukunnan mielipiteet. Osa neuvottelukunnan edustajista ei halua lakiin poikkeuksia ja osa kannattaa poikkeuksia.

Eläinjalostus ja eläinten ruokkiminen

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta on lausunut huolensa tarhattujen suurikokoisten sinikettujen hyvinvoinnista todeten, että suurikokoisten sinikettujen lihavuus ja roikkuva nahka aiheuttavat haittaa eläinten hyvinvoinnille. Jalostukseen ei neuvottelukunnan mukaan saisi valita sinikettuja, joilla on vääntyneet jalat tai jotka ovat hyvin suurikokoisia. Eläimiä ei myöskään saisi ruokkia liian lihaviksi.

Neuvottelukunta toteaa, että on hyvä, mikäli uuden lain keinoin pystytään paremmin puuttumaan eläinjalostuksen ja eläinten lihavaksi ruokkimisen hyvinvointihaittoihin.

Parsinavetat

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta on todennut ensimmäisen kerran vuonna 2011, ettei uusia lypsykarjan parsinavetoita tulisi suunnitella ja toteuttaa, eikä niiden rakentamista tukea.

Tuotantoeläinten eläinlääkäripalvelujen saatavuus

Neuvottelukunta on ottanut kantaa tuotantoeläinten peruseläinlääkäripalveluiden, terveydenhuoltopalveluiden ja eläinlääkäripäivystyksen saatavuuden turvaamisen puolesta maakuntauudistuksessa. Maakuntauudistuksessa on neuvottelukunnan mukaan varmistettava, että palvelut tullaan turvaamaan niin, että eläinten hyvinvointi ei vaarannu ja palveluiden saatavuus koko maassa varmistetaan kohtuullisin kustannuksin. Neuvottelukunta toteaa myös, että pieneläinlääkäripäivystyksen mahdollinen siirtyminen yhteiskunnalta yksityisille voi vaarantaa myös tuotantoeläinten eläinlääkäripalvelut.

Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että laki eläinten hyvinvoinnista auttaa turvaamaan tuotantoeläinten eläinlääkäripalvelut koko maassa kohtuullisin kustannuksin niin, ettei eläinten hyvinvointi vaarannu.

Sähköpiiskan käyttö teurastamon ulkopuolella

Neuvottelukunta toteaa, että teurastamon ulkopuolinen sähköpiiskan käyttömahdollisuus tulisi antaa vain eläinlääkäreille tai sitä tulisi voida käyttää vain eläinlääkärin valvonnassa ja näissäkin tapauksissa vain toimenpiteen yhteydessä. Ensisijaisesti tulee käyttää muita menetelmiä kuin sähköpiiskaa. Neuvottelukunnan mielestä sähköpiiskaa ei tarvita myöskään eläinkuljetuksen aikana.

Tainnutus ennen verenlaskun aloittamista

Neuvottelukunta on tyytyväinen uuden lain kirjaukseen, jonka mukaan teurastettava eläin on aina tainnutettava tai lopetettava siihen soveltuvalla menetelmällä ennen verenlaskun aloittamista.

Nauta ja lammas eivät sovellu sirkuksiin tai kiertäviin eläinnäyttelyihin

Neuvottelukunnan mielestä naudan ja lampaan hyvinvointi usein kuljetettavina sirkuksissa ja kiertävissä näyttelyissä on hankala taata. Hyvinvoinnin edellytykset on näille sosiaalisille laumaeläimille helpompi järjestää pysyvässä pitopaikassa. Neuvottelukunta on tyytyväinen

siihen, että nauta ja lammas on hallituksen esityksessä jätetty pois sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyssä sallittujen eläinlajien listalta.

Helsingissä 12.11.2018

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta
Puheenjohtaja Olli Peltoniemi
Sihteeri Satu Raussi

Liite
Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta (2014): Tuotantoeläinten olennaiset käyttäytymistarpeet